

Helse Sør-Øst utraderer mangfoldet i norsk rusbehandling

Stiftelsen Solliakollektivet har drevet vellykket rusbehandling i over 50 år – nå må vi legge ned store deler av virksomheten, inkludert selve Solliagården samt videreføringstilbudet, for å imøtekomme Helse Sør-Østs (HSØ) krav. De nye kravene i anbudsutlysningen vil ikke bare ramme Solliakollektivet – de aller fleste mindre, ideelle aktører i rusfeltet lever farlig nå når HSØ skal kutte 134 døgnplasser.

Nå må politikerne ta tilbake styringen av rusfeltet!

For godt over 50 år siden protesterte en gruppe unge pasienter innlagt for rusavhengighet ved sykehuset i Hov i Land mot at sykehus- og legeregimet var det som skulle få dem rusfrie og på rett kjøll. De ble hørt, og sammen med velvillige hjelpere startet de opp Solliakollektivet der gårdsarbeid, fellesskap og ansvar ble nøkkelen til et liv godt integrert i samfunnet uten bruk av rusmidler.

Dette var en modell som skulle vise seg svært vellykket, og Stiftelsen Solliakollektivet har overlevd under skiftende politiske vinder og ulike modeller for styring av rusbehandling.

Inntil nå.

HSØs anbudskonkurranse denne våren tvinger oss til å legge ned det meste av driften. Et behandlingsforløp ved Stiftelsen Solliakollektivet har i dag tre faser, og kollektivet har tre avdelinger: Trinn 1 består i to gårdsbruk, Sollia i Søndre Land kommune, med melkeproduksjon og skogsdrift, samt gården Trogstad på Østre Toten med sauehold og grønnsaksproduksjon. Trinn 2 består i tre hus på Raufoss der elevene, etter trinn 1, bor i mindre enheter med færre ansatte, mer ansvar for seg selv og der de går enten på jobb eller på skole i nærmiljøet. Trinn 3 er personlig oppfølging og fellessamlinger etter at elevene har flyttet for seg selv og jobber eller studerer i den kommunen de har valgt å bo i.

Når Helse Sør-Øst går over til etterskuddvis betaling og krever universell utforming fra nyttår, ser vi oss ikke i stand å tilby drift av avdeling Sollia videre. Vi er en ideell stiftelse. Vi klarer ikke å reise kapital for å bygge om det gamle gårdstunet og dessuten forskuttere for lønn og alle andre utgifter for de to første månedene.

Siden Helse Sør-Øst ikke er interessert i videreføringsarbeidet vi driver i trinn 2 og 3, vil tilbudet vårt til Helse Sør-Øst bare omfatte avdeling Trogstad.

Det ville også by på utfordringer å rekruttere det antallet helsepersonell som HSØ krever, særlig psykologspesialister.

I tillegg til at HSØ nå skal kutte et stort antall døgnbehandlingsplasser, vil de også:

- redusere behandlingstida fra 12 måneder til 6-9 måneder for å kunne behandle like mange pasienter tross færre plasser. Dette er helt uten forsknings- og empirisk belegg. Erfaring og den lille forskningen som er på feltet, forteller at god tid i behandling er svært viktig
- kreve høy lege- og sykepleierdekning for en gruppe som først og fremst trenger hjelp til daglig rusfrihet, skole/kunnskap, økonomi, oppbygging av trygge relasjoner, arbeidstrening, kvalifisering gjennom utplassering i arbeidslivet m.m, utfordringer og oppgaver verken leger eller sykepleiere er relevante profesjoner for å arbeide med. Krav til antall helsefaglig personell er den samme om det er 10 eller 40 pasienter i virksomheten. Dette er sløsing med helsepersonell som det allerede er et knapt gode i Norge. Vi har nå havnet i en situasjon der humanistisk psykologi, sosialpedagogikk og sosialt arbeid har blitt satt på sidelinjen når det gjelder videreutvikling av rusfeltet – tida har blitt skrudd over 50 år tilbake
- kreve 100 prosent belegg – mot tidligere 95 prosent, som var vanskelig nok fordi elever som har meldt ankomst plutselig ikke kommer, eller noen avbryter plutselig, og det er vanskelig å dekke opp for dette umiddelbart

- gi de nye avtalene seks måneders oppsigelsestid. Det gir lite forutsigbarhet.
- overlate det arbeidet som for eksempel vi nå har gjort i trinn 2 og trinn 3, til Norges kommuner som har svært ulike muligheter til å bosette, sørge for praksisplasser og gi tett oppfølging i litt skjerma enheter, til tidligere rusavhengige som knapt har fått beina under seg – viktige relasjoner blir også brutt

Det virker også ganske uforståelig at denne anbudsprosessen, som vil rasere store deler av det ideelt drevne rusfeltet, kommer før Forebyggings- og behandlingsreformen blir lagt fram – og det uten at regjeringen griper inn.

Det er heller ikke noe Stortingsflertall for å bygge ned rusbehandlingen, opposisjonspartiene på høyresiden har allerede protestert (se: <https://www.rusfeltet.no/arkiv/opposisjonen-ber-regjeringen-stanse-nedbyggingen-av-dognplasser>) - og det er grunn til å tro at disse vil få støtte av i allefall SV og Rødt.

Anbudsfristen utløper 6. mars kl 12.

Hilsen

Helge Stikbakke, daglig leder helge@sollia.no 97664791

og

Siri Pernille Øverli, styreleder ved Stiftelsen Solliakollektivet siri.ernille.overli@gmail.com
41231773